

Mogens Ladegaards tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig

Taler

Mogens Ladegaard
Medlem af Grænseforeningens
hovedbestyrelse

Dato

29. maj 2026

Sted

Medelby Danske Skole

1 Kære venner fra SSF i Bøgelund-Holt-Jarlund-Medelby-Østeby-Vesby.

Tusind tak for at I både vil se og høre mig til jeres friluftsansøgning her ved Medelby Danske Skole. Jeg har med store forventninger set frem til at mødes med jer - ikke mindst efter vores møde ved det vellykkede julearrangement i Kolding sidste år. Vi glæder os meget til at mødes med jer igen til julearrangementet i Flensborg den 21. november i år.

10 Jeg går ud fra, at I er klar over, at jeres by Medelby ligger lige midt i hjertet af Hertugdømmet Slesvig, der eksisterede fra ca. år 1200 til 1867.

15 Hertugdømmet blev i 1920 skåret midt over efter de demokratiske folkeafstemninger, der blev gennemført hhv. den 10. februar i zone 1 og den 14. marts 1920 i zone 2. Følgende af denne deling af det gamle Slesvig, har jeg tænkt mig at bygge min korte tale op om:

20 Zoneinddelingen, der i realiteten fastlagde den nuværende grænse mellem Danmark og Tyskland, har været debatteret mange gange siden afstemningerne i 1920. Grænsedragningen var således lige ved at vælte det danske kongehus under den såkaldte Påskekrise i 1920. Men der var altså ved folkeafstemningerne et klart dansk flertal i zone 1, og et endnu mere klart tysk flertal i zone 2. Jeg har bemærket, at 25% i Medelby stemte dansk - det samme resultat som i Flensborg by.

25 De dansksindede i det nuværende Sønderjylland og resten af det danske kongerige jublede over, at sønderjyderne - efter 56 år under tysk herredømme - havde "stemt sig tilbage til Danmark". Den største begivenhed i nyere dansk historie! Resultatet blev det Danmark, vi har i dag - og et dansk mindretal i

30 Sydslesvig!

Midt i jublen havde danskerne måske lidt svært ved at forstå den store skuffelse hos de dansksindede i Sydslesvig, der ikke kom med tilbage til Danmark. Men forståelsen kom altså ret hurtigt – både fra politisk og folkeligt hold i Danmark:

35 På jubel-mødet med 50-100.000 deltagere på Dybbøl Banke den 11. juli 1920 sendte statsminister Niels Neergaard en hilsen til de dansksindede i Sydslesvig med ordene: “På regeringens og hele det danske folks vegne siger jeg: De skal ikke blive glemt”. Et politisk løfte, der siden 1920 er blevet holdt af det danske folketing og skiftende regeringer – repræsenteret ved Sydslesvigudvalget!

40

Dagen efter Dybbøl-mødet mødtes kong Christian den Tiende med en delegation af dansksindede sydslesvigere i vejkrydset nord for Kruså. Her gentog kongen statsministerens løfte med ordene: “I skal ikke blive glemt”, hvilket er hugget ind i mindestenen sat op ved krydset, hvor Sønderborgvejen munder ud
45 i hovedvejen.

Efter henvendelse fra den kendte redaktør for Flensborg Avis, Ernst Christiansen, blev den nuværende grænseforening dannet den 2. november ved sammenslutning af en række grænseforeninger og sønderjyske foreninger.

50 Lige siden dannelsen har grænseforeningens fornemmeste opgave været at støtte det danske mindretal i Sydslesvig i jeres daglige kamp for at bevare dansk sprog og kultur ude i distrikterne: “Friheden til at være nogen”.

Derfor kommer vi gerne, når I inviterer til jeres årsmøder og andre
55 arrangementer. Ligesom vi altid bestræber os på at besøge jer i forbindelse med vores udflugter til Sydslesvig. Og I skal være så velkommen til at besøge os i Grænseforeningens lokalforeninger, når I kommer til Danmark.

Grænseforeningen Vejle Vesteregn dækker et meget skønt, historisk område vest
60 for Vejle og kan fx byde på en tur fra *Kongernes Jelling* ad *Hervejen* til *Vejle Ådal* med den gamle købmandsgård i Bindeballe. Herfra kan køres videre til *Egtvedpigens Grav*, hvor lokalforeningens forperson, Kirsten Rykind-Eriksen, den 6. juni 2026 vil være med til at indvie et helt nyt oplevelsescenter: *Egtvedpigens Verden*, som var i bronzealderen, hvor hun kom til Egtved fra det
65 vestlige Tyskland.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

70

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Festtale

75

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mogens-ladegaards-tale-ved-de-danske-arsmoder-i-sydslesvig>

80

85

90

95

100

105